

Az informatikai biztonság alapjai

Tartalom

1 Kártékony programok

- Fejlett Perzisztens Fenyvegetés
- Terjedés módja: Fertőzött tartalom
- Terjedés módja: Sebezhetőség kiaknázása
- Terjedés módja: Pszichológiai támadás
- Büntető rutin: Rendszer károsítása
- Büntető rutin: Támadó ügynökök
- Büntető rutin: Információszerzés
- Büntető rutin: Lopakodás
- Biztonsági intézkedések

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

Kártékony programok

- **Malicious software** = malware
- Olyan program, mely valamely rendszerbe beépülve az áldozat adatainak, szoftvereinek bizalmasságát, integritását, rendelkezésre állását veszélyezteti, vagy erkölcsi károkat okoznak, mert pénz, időt, embert kötnek le.
- Főbb kategóriák: **terjedés** és **büntető rutin** módja szerint.
- Terjedés módja szerint: vírusok(virus), férgek(worm) és trójaiak(Trojan). Büntető rutinuk szerint: botnet, adathalászat(phishing), kémprogram(spyware), gyökércsomagok (rootkit)-ek.

- A set of small navigation icons typically found in Beamer presentations, including symbols for back, forward, search, and other slide controls.

- Személyes információk (banki információk) megszerzése a felhasználók számítógépeinek megfertőzésével.
- A legfelkapottabb aktív botnet-ek egyike. A **botnet** olyan hálózatra kapcsolt gépek összessége, amelyek felett átvették az irányítást.
- Többféle módon lopják el a felhasználó identitását, kontrollálják számítógépét.
- HTML kód-injektálás, minden egyes egérkattintásnál lementi a képenyőképet (virtuális billentyűzet ellen) stb.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

Fejlett Perzisztens Fenyvegetés (Advanced Persistent Threat (APT))

Fejlett Perzisztens Fenyvegetés: a fejlett, perzisztens fenyegetettségek összefoglaló neve. Kiberbűnözés, mely üzleti és politikai célpontokat célozzák meg, többféle behatoló technológia és kártékony program alkalmazásával.

- **Fejlett:** A támadók **számos eszközt** használnak fel céljuk eléréséhez. Céljuk, hogy elkerüljék a célkeresztbe állított rendszert körülölelő vagy az abban működő védelmi **eszközöket**. A NIST (National Institute of Standards and Technology) mindezt így fogalmazta meg: a támadók alkalmazkodnak a védők erőfeszítéseihez annak érdekében, hogy azokkal szembeszállhassanak.

Fejlett Perzisztens Fenyvegetés (Advanced Persistent Threat (APT))

- **Perzisztens:** A támadók egy **jól meghatározott céllal** tevékenykednek, és többnyire nem véletlenszerűen, találgatás útján próbálnak rájönni, hogy milyen sebezhetőségeket tudnak kihasználni, hanem már felkészülten, **alapos felderítőmunka** után lépnek akcióba. Ameddig el nem érik a céljukat (például meg nem találják az általuk keresett bizalmas adatokat), addig nem hagyják el a rendszert. Gondoskodnak arról, hogy a **hozzáférésük fenntartható** legyen.
- **Fenyegetés:** Ez esetben **célzott, irányított és komplex akciókról** beszélünk, amelyek komoly fenyegetést jelenthetnek az informatikai rendszerekre és az adatokra.

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

Fejlett Perzisztens Fenyvegetés - Technikák

- **pszichológiai támadás**
- **célzott adathalász e-mail** (spear-phishing e-mail): E-mailen keresztül egy meghatározott személyt, szervezetet vagy vállalatot céloz meg azzal, hogy megszerezze bizalmas adatait vagy kártékony programot installáljon számítógépére.
- **drive-by-downloads**: Támadás, mely egy fertőzött website-on levő kóddal **kiaknázza a böngésző sérülékenységét**, hogy megtámadja a felhasználó rendszerét böngészés közben.
- **nulladik napi támadás** (zero-day exploits): Valamely számítógépes alkalmazás olyan sebezhetőségét használja ki, ami még nem került publikálásra, a szoftver fejlesztője nem tud róla, vagy nem érhető még el azt foltozó biztonsági javítás. A „nulladik napi” támadás az első vagy „nulladik” napon történik, amikor a fejlesztő még nem juttatta el a biztonsági javítást a szoftver felhasználóihoz.

APT példa: Stuxnet

- Stuxnet az első katonai féreg, mely 2010-ben bukott le egy iráni nukleáris erőmű számítógépén.
- A felfedezés óta bebizonyosodott, hogy a Stuxnet vírus az erőműre közvetlen fenyegetést nem jelentett, mert annak az urániumdúsító berendezések voltak a célpontjai. Közvetett értelemben azonban az a tény mindenképpen fenyegető, hogy egy vírus bejutott a létesítménybe.
- 2010. november 16-án Irán leállította az urándúsítóit, miután a centrifugák több mint 20%-a megsemmisült a Stuxnet tevékenysége nyomán.
- A férget úgy tervezték meg, hogy törölje magát 2012-ben.
- Négy nulladik napi támadást hajtott végre, Microsoft Windows operációs rendszerű gépeken jutott be és a Siemens Step7 mérnöki szoftvert kereste.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1039-1043.

- Három modulja:
 - féreg, mely a támadás büntető rutinjait futtatja.
 - kapcsolat fájl, mely automatikusan futtatja a féreg másolatokat.
 - gyökércsomag, mely felelős a kártékony fájlok, processzek elrejtéséért megelőzve az esetleges lebukást.
- Stuxnet egy fertőzött USB pendrive segítségével jutott be.
- A féreg elterjedt a rendszerben.
- Stuxnet gyökércsomaggal módosította a kódot és nem várt parancsokat hajtott végre.

APT példa 2.

- Információgyűjtés bizonyos alkalmazottakkal kapcsolatban, begyűjtött információkkal a kezükben phishing emailt küldenek a felhasználónak (cél-releváns tartalmat, például a pénzügyi osztály számára néhány tanácsot a szabályzási kontrollokat illetően).
- A támadó két különböző adathalász emailt küldött két napos periódus alatt. A két email az alkalmazottak két kisebb csoportjának szólt. Az email tárgya: "2011 Recruitment Plan" (2011-es Toborzási Terv). Az email jól meg volt szerkesztve ahhoz, hogy az alkalmazottak egyike kiszedje a levélszemét mappából, és megnyissa a csatolt excel fájlt. A táblázat egy nulladik napi támadást tartalmazott, mely egy hátsó ajtót (a távoli támadó teljes kontrollt kap) telepített egy Adobe Flash sérülékenységet kihasználva (CVE-2011-0609). Megjegyzés: az Adobe azóta orvosolta a sérülékenységet.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ▶ ↺ 🔍 ↻

A számítógépes vírus **három részből áll:**

- **Fertőző mechanizmus** (infection vector): Mechanizmus, **mellyel a vírus terjed**, sokszorozódik.
- **Indíték**: Esemény vagy feltétel, mely meghatározza **mikor** **aktiválódik a büntető rutin**. Az ilyen a programokat **logikai bombának** is hívják.
- **Büntető rutin**: Kárt okozó tevékenységek. (pl. törlés)

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ↺ 🔍 ↻

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1039-1043.

- QUESTION**

A mag változatlan, a "burkolat változik"

- **Polimorf vírus:** Bizonyos fertőzési ciklusonként képesek megjelenési formájukat változtatni. Ezzel a módszerrel a bitminta alapú felismerést lehet nehezebbé vagy lehetetlenné tenni. (pl. titkosítás, más instrukciókat szűrnak be). Azon vírusrész, mely felelős a kulcs generálásért és a titkosításért/visszafejtésért **mutációs motornak** hívjuk. A mutációs motor is módosul minden használat után.
- **Metamorfózisra képes vírus:** Minden egyes alkalommal teljesen felülírják magukat. Megváltoztatják viselkedésüket és "kinézetüket" is.

Minden teljesen megváltozik

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

Férgek - Terjedési technikák

- Kliens és szerver oldali **szoftver sebezhetőségek kiaknázásával** férnek hozzá más számítógépekhez.
- Használhatnak **hálózati kapcsolatokat**, hogy rendszerről rendszerre terjedjenek.
- Terjedhetnek **megosztott médián** keresztül, pl. USB drive, CD, DVD lemezek.
- **E-mail vagy üzenőfal férgek** makrók és script kódok segítségével terjednek e-mail csatolmány vagy Instant Messenger csatolmányain keresztül.
- Önszaporosítók, nincs szükségük gazdaprogramra.

Férgek - Hálózati címek keresési stratégiák

- **Véletlen:** A fertőzött gazdagépek (hostok) véletlen IP címet használnak. Hatalmas Internet forgalmat eredményez, mely észrevehető, így lebukhat.
- **Hit-lista:** A támadó összegyűjti a lehetséges sebezhető gépek címének egy hosszú listáját, és el is kezdi a lista elején levő címeket felhasználni. Minden fertőzött gép kap egy darabot a listából. Rövid ideig történik a próbálgatás, nehéz észrevenni.
- **Topológiai:** A támadó a már fertőzött gép információit felhasználva talál további hostokat.
- **Helyi alhálózat:** Tűzfal mögötti host próbál megfertőzni további hostokat a helyi hálózatban. Az alhálózat címstruktúráját használja.

Modern férgek

- **Multiplatform:** Többféle platformot is támadnak, főleg a népszerű UNIX variánsokat, illetve többféle népszerű dokumentumok makró és script kódjait.
- **Multi-kihasználás:** Többféle módú behatolási rendszer (Web szerverek, böngészők, e-mail, fájl megosztás, egyéb hálózati alkalmazások stb.)
- **Ultragyors terjedés:** Optimalizálják terjedésüket, hogy rövid idő alatt minél nagyobb valószínűséggel minél több sebezhető gépet próbáljanak.

Mobiltelefon Férgék

- Első féreg: Cabir worm (2004), Lasco and CommWarrior (2005)
- **Bluetooth** vezeték nélküli hálózaton vagy MMS-en keresztül kommunikálnak.
- Célpontok az **okostelefonok** (applikációk intallálása), Android és iPhone rendszerek.
- **Használhatatlanná** teszik a telefont, **adatok törlése**, **költséges SMS-ek küldése**.
- Bár mobiltelefon férgek léteznek, de nagyobb mennyiségben fordulnak elő trójai alkalmazások, melyek magukat installálják.

Drive-by-Downloads

- Cél: Felhasználói alkalmazások hibáinak (bug) kihasználása.
- **Drive-by-Downloads:**
 - Böngésző sebezhetőségét használja ki. A felhasználó egy a támadó által kontrollált weboldalt megnéz, a felhasználó tudta nélkül a böngésző bug-ját kihasználva letölt és installál egy kártékony programot.
 - A támadó feltérképezi áldozatát, összegyűjti azon web oldalakat, melyeket gyakran látogat. Megvizsgálja ezen oldalakat, a sebezhetőekkel szemben drive-by-download támadást indít és vár míg az áldozat meglátogatja az oldalt. Más felhasználókra nem biztos, hogy hat.

Kliens oldali sebezhetőség

- **Malvertising:** A támadó fizet, hogy hirdetések jelenjenek meg a célpont weboldalakon. A hirdetések kártékony programot tartalmaznak. A weboldalak látogatóit fertőzik meg.
- **E-mail kliensek bug-jainak kihasználása:** pl. Klez mass-mailing worm (2001) a Microsoft's Outlook és Outlook Express programokat támadta, hogy automatikusan végrehajtsódjon.
- **PDF-olvasó bug-jainak kihasználása:** PDF-olvasó (sokszor kiegészítő modulok révén, multimédiás tartalmak megjelenítése) kártékony programot installál, amikor PDF dokumentumot nézünk. Ezek a dokumentumok e-mail spammal terjednek, vagy célzott adathalász támadással.

Kattintáseltérítési támadás (Clickjacking)I.

- A támadó célja összegyűjteni a fertőzött felhasználói klikkeket.
- pl.: "Akaratlan lájkolás": Funkciógombnak (jóváhagyás, eltávolítás, bezárás stb.) álcázott like gombok formájában a felhasználók üzenőfalára kikerülnek az üzenetek.
- Ráveszik a felhasználót, hogy tegyen bizonyos dolgokat, pl. kártékony tartalmat lájkolhatunk, és az így becsempésztett rosszindulatú kódok villámgyorsan elterjednek az ismerőseink között, vagy egy weboldalt kell megnéznie stb., így installálnak kártékony programokat.
- Pl. Adobe Flash vagy JavaScript segítségével lehet nyomógombokat beszúrni.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ▶ ↺ 🔍 ↻

Pszichológiai támadás - Spam e-mail

- Ötlet: "**átverni**" és rávenni a felhasználókat, hogy saját rendszerüket veszélyeztessék vagy kiadjanak személyes információkat.
- A felhasználó megnéz vagy válaszol egy **SPAM e-mailre**, vagy megengedi, hogy felinstallálódjon vagy lefusson egy **trójai** program vagy **script kód**.
- A felhasználó **aktív részvétele** szükséges.
- **Spam e-mail**: Mai becslések szerint az e-mail forgalom **50% vagy annál több** spam e-mail.
- Ez a jelentős növekedés fellendítette a **anti-spam ipart**, mely igyekszik detektálni és kiszűrni a spam e-maileket.

Spam e-mail

- Kis része a spam-eknek **legális mail szerverekről** küldődnek ki, nagy részük **botnet**-eken keresztül mennek, felhasználva a fertőzött (zombie) gépeket.
- A spamek nagy része csak **reklám**.
- Másrészük **valamilyen kártékony programot hordoz**:
Csatolmány tartalmaz egy trójjait vagy script kódot, melynek futtatásával megfertőzzük a rendszert.
- Spamek használhatók még **adathalászatra** is (spear phishing emails), tipikusan átirányítják a felhasználót egy a támadó által kontrollált weblapra, mely valamely valós szolgáltatás tükrözése.

Trójai lovak

- A trójai ló egy olyan kártékony program, mely magukat **hasznos programnak** álcázzák de képesek a háttérben segíteni egyéb ártó szándékú programok bejutását, és működését a számítógépen.
- **Nem sokszorozódnak.**
- Mivel hasznos programnak mutatják magukat, ezért leggyakrabban a felhasználó tölti azt le fertőzött honlapokról a számítógépére. Emellett terjedhetnek e-mailben, vagy adathordozókon is.
- Többségük tartalmazza a **hátsó kapu** telepítését, ami a fertőzés után biztosítja a hozzáférést a célszámítógéphez.
- Büntető rutinok: valamely más kártékony program telepítése, kémprogramok, botnet.

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

Year	1990	1995	2000	2005	2010
...	...	...	...	...	...

Mobiltelefon trójaiak

- 2004-ben jelent meg elsőnek: Skuller
- Célpont: okostelefonok, Android és Apple iPhone. A trójaiak általában az **alkalmazás áruházakból** tölthetők le. (pl. Good Weather időjárás előrejelző alkalmazás Google Play áruházban(2017), már visszavonták, büntető rutin: banki adatok ellopása, képernyő lezárása, feloldása)
- Több olyan mobil trójai (Ztorg, Gorpo, Leech) is van, mely root jogosultságokat használ. Az ilyen trójaikkal megfertőzött eszközök általában hálózatba szervezik magukat egyfajta **reklám botnetet** alkotva, amelyet a hackerek különféle **reklámprogram** (adware-ek) telepítésére használnak. Röviddel azután, hogy rootolják az eszközt a trójaik letöltenek és telepítenek egy **hátsó ajtót**. Majd letölt és aktivál két modult, amely képes letölteni, telepíteni és elindítani alkalmazásokat.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

100

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

Ransomware fajtái II.

- **Böngészőlezáró ransomware:** Egy Javascript segítségével egyszerűen blokkolja a böngészőket, és figyelmeztető üzenetet jelenít meg. Többnyire illegális tevékenységeket sorol fel, és a börtönbüntetés elkerülése érdekében büntetés megfizetését kéri.

Ransomware példák

Petya - 2016. március végén jelent meg

- A támadó egy hitelesnek tűnő e-mailt küld, ami állásra való jelentkezésnek tűnik. Ebben útmutató is van a kapcsolódó önéletrajz letöltéséhez, egy Dropbox-fiókon keresztül.
- Az önéletrajz a ransomware, amely azonnal tönkreteszi a bootrekordot, és kikényszeríti az összeomlást. Az újrainduláskor egy üzenet jelenik meg, amely szerint hibajavításokra van szükség, a folyamat több órába telhet. Ekkor a teljes meghajtót titkosítja a kártevő. A következő rendszerbetöltés alkalmával már a szomorú üzenet várja a felhasználót: fizessen váltságdíjat a Tor böngészőn keresztül, vagy mindene oda van. A váltságdíj hét nap után duplázódik.
- Átvesszi az uralmat a rendszerbetöltési folyamat fölé, és a teljes gépet zárolja. Saját magukat nem terjesztik, a megtámadott rendszerben komoly problémákat okozhatnak.

NE fizesse ki a követelt váltságdíjat, mert ez nem segít.

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ↺ 🔍 ↻

Logikai Bomba

- Logikai bombák, mint büntető rutinok egy adott feltétel teljesülésével vagy valamely esemény bekövetkeztével "robbannak" (hajtják végre rutinjukat).
- **Indíték:** Bizonyos fájlok megléte vagy hiánya, valamely dátum vagy a hét valamely napjának bekövetkezése, vagy egy szoftver verzió konfigurálása, vagy valamely speciális felhasználó belépése stb.
- "Robbanás": **adatok vagy teljes fájlok módosítása vagy törlése, rendszer leállása**, illetve más károk okozása.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

10

- Büntető rutin: A kártékony kód (vírusok, trójaiak) **módosítja a rendszert** úgy, hogy a támadó irányítása alá vehesse, használhassa annak erőforrásait.
- A számítógépet **zombie** számítógépeknek hívjuk.
- A zombi számítógépek hálózatba kötve, koordináltan működhetnek. Ezt a hálózatot **botnetnek** nevezzük.
- Ezek a büntető rutinok a fertőzött rendszer integritását és rendelkezésre állását támadják.

- ◀ ▶ 🔍 ↺ ↻

Zombik használata II.

- **Reklámok elhelyezése:** Botnetek alkalmasak pénzszerzésre is. Vegyünk egy hamis Web site-ot, mely rengeteg reklámot tartalmaz. Vannak cégek, melyek fizetnek a reklámok megjelenítése, illetve a rájuk történő kattintások után. A támadók zombi gépekkel oldalakat látogattatnak és klikkeltetnek. Fejlesztett változat: a bot **eltéríti a böngésző kezdőoldalát**, így minden egyes alkalommal, ha a böngészőt megnyitják, gyűjtik a látogatottságot, klikkeket. Az **adware**-ek általában kapcsolódó eszköztárakat, más adware-eket és egyéb nemkívánatos, harmadik felektől származó programokat is hirdetnek. A felhasználók internetes tevékenységeinek megfigyelése, az érdeklődési körök, a leggyakrabban látogatott weboldalak, a beírt adatok stb. begyűjtése. A megfigyelt adatokat távoli szerverre továbbítják.
- **Online szavazások/játékok manipulálása:** Mivel minden botnak saját IP címe van, minden egyes szavazat számít. ▶

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ▶ ↺ 🔍 ↻

Hitelesítő adatok (credential) ellopása, billentyűzetfigyelés, kémprogramok

- Billentyűzetfigyelők **összegyűjtik a billentyűlenyomásokat**, hogy a támadó érzékeny adatokat szerezzon be.
- Mivel az összes szöveget begyűjtik, szükséges egy "beépített" **szűrő**, mely csak a megadott kulcsszóhoz kapcsolódó adatokat továbbítja.
- Néhány bank alkalmazás átállt a **grafikus appletek** alkalmazására.
- Válaszul a támadók általánosabb **kémprogram** büntető rutint használnak: **böngésző előzmények figyelése, web oldalak éltérítése** a támadó által kontrolláltakra, és a böngésző és bizonyos web oldalak között kicserélt adatok dinamikus változtatása.
- Valamennyi személyes adat megszerzésére irányulnak.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

- A támadó bizonyos típusú információt szeretne megtudni.
- Operation Aurora 2009-ben egy trójait használt, hogy hozzáférjen (esetlegesen módosítsa is) high tech és biztonsági cégek forráskódjaihoz.
- A Stuxnet féreg 2010-ben összegyűjtött számos hardver és szoftver konfigurációk részleteit, hogy meghatározza hogy tudná -e a célpontokat támadni.
- **Céltartó adathalászattal** ipari kémkedéseket vagy más felderítéseket végeznek.

-

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

Lopakodás: Hátsóajtó (Backdoor)

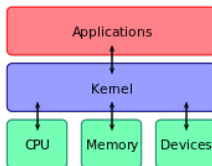
- **Lopakodó büntető rutinok:** A kártékony programok azon rutinjai, melyekkel **elrejtik jelenlétüket és hozzáférésüket a fertőzött gépeken.**
- Ez a rutin a rendszer integritását célozza.
- **Hátsóajtó:** A program egy titkos belépési pontja, mely lehetővé teszi, hogy a belépési pont ismerője a biztonságos hitelesítés nélkül kapjon hozzáférést.
- Programozók legálisan használták a hátsóajtókat program tesztelésre. A hátsóajtók veszélyessé válnak, ha a tisztességtelen programozók illetéktelen hozzáférésre használják.
- A védelmi intézkedések szoftverfejlesztésekre és szoftver updatekre irányulnak.

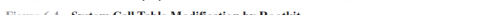
Lopakodás: Gyökércsomag (Rootkit)

- A **gyökércsomagok** egy programcsomag, mely installálása után fedett hozzáférést biztosít, tart fent a **már fertőzött** géphez adminisztrátori (root) jogosultságokkal. **Hátsóajtó hozzáférést biztosítanak trójaiak számára** úgy, hogy fontos rendszer fájlokat módosítanak.
- Az operációs rendszer valamennyi funkciójához és szolgáltatásához hozzáférést ad.
- Adminisztrátori jogosultsággal, a támadónak teljes kontrollja van a rendszer felett, felrakhat, módosíthat programokat, fájlokat, processzeket monitorozhat, küldhet, fogadhat hálózati forgalmat és hátsóajtó hozzáférést kaphat.
- A gyökércsomag elrejtí ezeket a mechanizmusokat.

Kernel módú rootkitek

- A rendszermag (kernel) az operációs rendszer alapja (magja), amely felelős a hardver erőforrásainak kezeléséért (beleértve a memóriát és a processzort is).
- A korai rootkitek felhasználói módúak voltak. A változtatásokat detektálni lehetett kernel kódokkal.
- A következő generációs rootkitek egy szinttel lejjebb kerültek, **kernel szintű változtatásokat** hajtottak végre.
- A felhasználói szintű programok a kernellel rendszerhívásokon keresztül teremt kapcsolatot. A kernel szintű rootkitek rejtőzködéséhez az elsődleges célpontok a rendszerhívások.

- Rendszerhívási tábla célpontainak módosítása:** A támadó a legális rendszerhívási rutint írja felül a kártékony kóddal. A tábla nem változik.
- Rendszerhívási tábla átirányítása:** A támadó a rendszerhívási táblára vonatkozó hivatkozásokat átirányítja egy másik kernel memóriabeli táblára.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ▶ ↺ 🔍 ↻

- Valamennyi biztonsági intézkedést **"antivírus" mechanizmusnak** hívunk, mivel elsőnek tipikusan a vírusok írtására jöttek létre.
- Ideális megoldás: **megelőzés**. Elsőnek **ne engedjük, hogy a kártékony program a rendszerünkbe bejusson**. Ha bejutott, **blokkjuk**, ne módosíthassa a rendszert.
- Férgek, vírusok, trójaiak terjedésének megelőzése:
 - **Sérülékenység csökkentése**: Összes javítócsomag (patch) alkalmazása, a felszínre került programhibák orvosolására.
 - **Fenyegetés csökkentése**: A rendszer adataihoz, fájljaihoz megfelelő hozzáférés-vezérlés beállítása.
- Pszichológiai támadás megakadályozható megfelelő **felhasználói felvilágosítással és oktatással**.

Pszichológiai támadás

- A UK Payment Council nem rég jelentette be, hogy a 2010-es évben elkövetett online banki csalások 22%-kal csökkentek annak ellenére, hogy az adathalászattal kapcsolatos visszaélések 21%-kal növekedtek a vizsgált időszakban. A helyzet változott. A pénzügyi szektornak hét évébe telt egy új védelmi rendszer kifejlesztése a phishing vagy trójai típusú social engineering támadások ellen.

- ◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ 🔍 ↺

- **Detektálás:** Ha a kártyakönyv kód már megfertőzte a rendszert, határozzuk meg a helyét.
- **Azonosítás:** Ha detektáltuk, azonosítsuk be a kártyakönyv kódot, mely megfertőzte a rendszerünket.
- **Eltávolítás:** Ahogy azonosítottuk, távolítsuk el a kártyakönyv kód nyomait valamennyi fertőzött állományból, hogy ne terjedjen tovább.

Ha sikerült detektálni, de se azonosítani, se eltávolítani nem tudjuk, akkor **töltsünk be a tiszta backup verziót.**

Antivírus szoftver I.

Négy generáció:

- Első generációs: **egyszerű szkennerek**: a kártékony program valamennyi másolatában ugyanaz a struktúra és bitminta kell, **hogy legyen**. Másik típus a program állományok méretét tárolja és figyeli azok változását.
- Második generációs: **heurisztikus szkennerek**: A szkennerek a kártékony kódhoz kapcsolható programkód részleteket keresi. (pl. polimorf vírusok esetén a titkosítási részből próbálják kinyerni a kulcsot. Másik megoldás az adatintágritás vizsgálata. **Egy ellenőrzőösszeg** (hash érték, MAC) adható meg minden egyes programhoz. Ha a kártékony kód módosítja a programot az ellenőrzőösszeg változtatása nélkül, akkor a változás detektálható. A kulcs külön tárolandó.

Antivírus szoftver III.

Fejlett antivírus szoftverek: Viselkedés-blokkoló szoftver

- Viselkedés-blokkoló szoftver valós időben figyeli a kártékony programok működését és megpróbálja blokkolni mielőtt komoly károkat okoz.
- A következő eseményeket figyeli:
 - Fájlok módosítására, törlésére, megnyitására irányuló próbálkozások;
 - Merevlemez formatálása vagy más javíthatatlan művelet;
 - Indítási beállítások módosítása;
 - Futtatható tartalmak küldése e-mailen vagy messenger-en keresztül;
 - Hálózati kommunikáció kezdeményezése;
- A kártékony kód már el kezdi működését mielőtt a tevékenységét detektáljuk.

Antivírus szoftver IV.

Rootkit védelmi intézkedések:

- A gyökércsomagokat nehéz detektálni és megsemmisíteni főleg, ha kernel módúrol van szó.
- **Javítócsomagok** (patch), update-k használata. Admin jelszavak megváltoztatása.
- **Ha egy kernel szintű rootkitet detektálunk az egyetlen és megbízható megoldás, ha teljes operációs rendszert újrarakjuk.**